

Arbetsmarknadsförvaltningen
Tjänsteskrivelse till arbetsmarknadsnämnden

Datum:
2024-03-05

Diarienummer:
AMN-2024-00060

Handläggare:
Ingrid Edberg och Moa Hast

Inriktningsbeslut inför förlängning av idéburet offentligt partnerskap med NybyVision

Förslag till beslut

Arbetsmarknadsnämnden beslutar

1. **att** uppdra till förvaltningen att i gemensam beredning med NybyVision ta fram ett underlag till förlängt IOP för perioden 2025-01-01 till och med 2026-12-31
2. **att** uppdra till förvaltningen att i gemensam beredning med NybyVision se över det förlängda IOP:ets ekonomiska omfattning
3. **att** utse NN och NN till kontaktpolitiker för dialog om reviderad IOP,
4. **att** bevilja NybyVision ekonomiskt stöd för kostnader för lokaler på Sturegatan 9 i Uppsala för perioden 2025-01-01 till och med 2025-12-31 samt
5. **att** lägga utvärderingen av insatser hos NybyVision till handlingarna

Ärendet

Arbetsmarknadsnämnden har ett Idéburet offentligt partnerskap med NybyVision om kompetenshöjande insatser för utrikesfödda personer som syftar till att främja deras egenmakt, integration och inträde på arbetsmarknaden. Överenskommelsen om IOP gäller för perioden 2021-01-01 till och med 2024-12-31. Nämnden föreslås uppdra till förvaltningen att i gemensam beredning med NybyVision ta fram underlag för en förlängning av gällande överenskommelse för perioden 2025-01-01 till och med 2026-12-31. Nämnden föreslås vidare besluta om att åta sig att stå för kostnaderna för NybyVisions lokaler på Sturegatan 9 i Uppsala för 2025.

Beredning

Ärendet har beretts av arbetsmarknadsförvaltningen i samverkan med NybyVision.

En förlängning av nämndens IOP med NybyVision bedöms vara positiv sett ur ett jämställdhetsperspektiv. Partnerskapet främjar inkludering i samhället och bidrar till att såväl män som kvinnor som befinner långt från arbetsmarknaden förbättrar sina möjligheter att komma i arbete eller studier.

Partnerskapet med NybyVision bedöms även ha positiva konsekvenser sett ur ett barnperspektiv, eftersom insatserna hos NybyVision ofta bidrar till att utveckla föräldrarnas kunskaper i svenska, deras samhällsförståelse och känsla av egenmakt. Barnen är också själva välkomna att delta i vissa aktiviteter och får så sätt också direkt behållning av NybyVisions verksamhet.

Ärendet bedöms inte ha några direkta konsekvenser sett ur ett näringslivsperspektiv.

Föredragning

Arbetsmarknadsnämnden har ett Idéburet offentligt partnerskap (vidare IOP eller partnerskap) med NybyVision om kompetenshöjande insatser för utrikesfödda personer som syftar till att främja deras egenmakt, integration och inträde på arbetsmarknaden. Överenskommelsen om IOP gäller för perioden 2021-01-01 till och med 2024-12-31. Nämnden föreslås uppdra till förvaltningen att i gemensam beredning med NybyVision ta fram underlag för en förlängning av gällande överenskommelse för perioden 2025-01-01 till och med 2026-12-31.

Partnerskapet bygger på att NybyVision och Uppsala kommun är likvärdiga parter med ömsesidig respekt för varandras utgångspunkter och särart. Arbetsmarknadsnämnden och NybyVision har en lång relation som kännetecknas av förtroende och tillit. NybyVision har bedrivit integrationsverksamhet i Uppsala i över 30 år och verkar i det dagliga arbetet för att människor som har svårt att komma in i samhället får bättre möjlighet till ett aktivt deltagande i arbetslivet och samhället.

Partnerskapet ger förutsättningar för långsiktigt samarbete för att möta människors olika behov och förutsättningar. Ett IOP ger också möjlighet att kontinuerligt utveckla samarbetet mellan arbetsmarknadsnämnden och NybyVision. För NybyVision innebär partnerskapet en långsiktighet som främjar kvalitet och utveckling av verksamheten med målgruppens behov i fokus.

Arbetsmarknadsnämnden och NybyVision ingick ett första IOP 2015–2017 och därefter ett förnyat IOP 2018–2020. I den tredje och nu gällande överenskommelsen skiljer sig behovsbeskrivningen, syftet, målen och målgruppen en aning jämfört med i tidigare överenskommelser. Skillnaderna grundas på ett tydligare arbetsmarknadsfokus i nämndens samverkan med civilsamhället och en vilja att främja i synnerhet utlandsfödda kvinnors etablering på arbetsmarknaden.

Arbetsmarknadsnämnden finansierar IOP ekonomisk samt svarar för utvärdering och eventuell utbildning för NybyVisions medarbetare. NybyVision svarar för ekonomisk delfinansiering genom eget kapital, ideellt arbete med volontärer, kunskap, kompetens och nätverk.

Förutsättningar för ett förnyat partnerskap

Arbetsförmedlingens reformering har förändrat förutsättningarna för såväl kommuner som civilsamhället att agera inom arbetsmarknadsområdet. Kommunernas

möjligheter att erbjuda arbetsmarknadsinsatser begränsas av att arbetslösa i första hand ska erbjudas arbetsmarknadsinsatser via Arbetsförmedlingens upphandlade fristående aktörer.

Arbetsförmedlingens insats *Steg till arbete* är en ny upphandlad tjänst som består av arbetsförberedande och matchande insatser inom arbetslivsriktad rehabilitering. Steg till arbete riktar sig till personer som på grund av funktionsnedsättning eller ohälsa har behov av arbetslivsriktad rehabilitering på sin väg mot arbete eller studier. Tjänsten levereras av fristående aktörer sedan hösten 2023. Målgruppen består av individer med liknande behov som de nämnden ofta anvisat till NybyVision. Sedan 2023 kan insatser hos NybyVision även erbjudas personer som är i program på Arbetsförmedlingen, så länge de erbjuds som en frivillig insats. Hur stor målgruppen kommer att vara som kan delta i NybyVisions insatser framgent är idag svårt att avgöra.

Förlängning av partnerskapet

Partnerskapet avses pågå under en längre tid och utvecklas med gemensam uppföljning, utvärdering och utifrån gemensamma beslut. Ingen av parterna har signalerat något önskemål om att partnerskapet bör upphöra i och med att överenskommelseperioden löper ut.

NybyVision bedriver viss verksamhet utanför IOP. Det handlar framförallt om svenskkurser, samhällsorientering och juridisk rådgivning riktad till personer som söker asyl i Sverige eller omfattas av EU:s massflyktsdirektiv. Verksamheten omfattar även en barnverksamhet kallad *Jollen* där föräldrar som saknar förskoleplats kan ha sitt barn under tiden hen deltar i insats på NybyVision. Omfattningen på verksamheten inom *Jollen* har minskat i takt med ett lägre asylmottagande, vilket i förlängningen kan minska NybyVisions behov av lokaler. Till följd av det har NybyVision framfört önskemål om att en ny överenskommelse om förlängt IOP bör följa det treåriga hyresavtal för lokalerna på Sturegatan 9 som NybyVision övertagit sedan 2024.

Förvaltningen delar NybyVisions bild av att det kan vara en fördel att invänta möjliga förändringar i samhällsbehoven under de närmsta åren innan en eventuell ny överenskommelse formuleras. Bedömningen från båda parter är att nu gällande överenskommelse fungerar väl. I synnerhet efter de förändringar som genomförts om att öppna upp insatserna även för frivilliga deltagare. Förvaltningens främsta skäl till att förorda en förlängning av befintligt IOP snarare än att formulera en helt ny överenskommelse har att göra med den osäkerhet kring vilken roll kommunen kan spela i arbetsmarknadspolitiken framöver som följer av Arbetsförmedlingens reformering.

Nämnden föreslås uppdra till förvaltningen att i gemensam beredning med NybyVision se över det förlängda IOP:ets ekonomiska omfattning utifrån hur behoven av insatserna kan komma att påverkas av förändringar i arbetsmarknadspolitiken.

Lokalkostnad

Den 1 januari 2024 tog NybyVision över kontraktet på Sturegatan 9. Tidigare har Uppsala kommun varit hyrande part och NybyVision har fått tillgång till lokalen genom ett nyttjanderättsavtal.

NybyVisions hyresavtal är treårigt och kan sägas upp senast i mars inför nästkommande år. Utifrån att båda parter har en vilja att förlänga partnerskapet föreslås att NybyVision beviljas ekonomiskt stöd för att täcka lokalkostnaderna för 2025 eftersom förlängningen av IOP inte kommer att vara beslutad innan hyresavtalet vid frånträde behöver sägas upp.

Utvärdering av insatser hos NybyVision

Inför inriktningsbeslutet har en utvärdering genomförts. Utvärderingen baseras på intervjuer med sex arbetsmarknadssekreterare med erfarenhet av att anvisa deltagare till insatser hos NybyVision. I orienterande syfte har en intervju med NybyVisions verksamhetschef genomförts och skriftlig dokumentation inhämtats om verksamheten och insatserna. Utvärderingen visar att NybyVisions insatser är viktiga och bidrar med stor nytta för deltagarna (se Bilaga 1 Utvärdering NybyVision).

Ekonomiska konsekvenser

Förslaget innebär att nämnden åtar sig att stå för kostnaderna för NybyVisions lokaler på Sturegatan 9 i Uppsala för 2025. Hyran är kopplad till en indexklausul för att få en korrekt justering mot konsumentprisindex (KPI). Basmånad är oktober vilket innebär att först i november 2024 är det möjligt att veta vad ny hyra per den 1 januari 2025 blir. Indexuppräknigen per oktober 2023 var 6,5 procent.

Hyreskostnaderna för helåret 2024 har fastställts till **1 082 294 kr**. Därtill tillkommer fastighetsskatt med för närvarande **82 854 kr**. Om inflationen faller är det rimligt att anta att indexuppräknigen av hyreskostnaden blir lägre inför 2025, annars är det motsatta att vänta.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad den 5 mars 2024
- Bilaga 1, Utvärdering NybyVision

Arbetsmarknadsförvaltningen

Lena Winterbom
Förvaltningsdirektör

Arbetsmarknadsnämnden
Utvärdering

Handläggare:
Ingrid Edberg

Utvärdering NybyVision

Syfte och genomförande

Följande utvärdering utgör ett underlag inför beslut om en förlängning av det idéburna offentliga partnerskapet mellan Uppsala kommuns arbetsmarknadsnämnd och den ideella föreningen NybyVision. Nu gällande överenskommelse mellan nämnden och NybyVision gäller för perioden 2021-01-01 till och med 2024-12-31. Den har underrubriken *Kompetenshöjande insatser för utrikes födda personer för att främja egenmakt, integration och inträde på arbetsmarknaden*.¹ Utvärderingen fokus är att undersöka vilken nytta NybyVisions insatser ger deltagare som nämnden anvisar dit.

Utvärderingen baseras på intervjuer med sex arbetsmarknadssekreterare med erfarenhet av att anvisa deltagare till insatser hos NybyVision. I orienterande syfte har en intervju med NybyVisions verksamhetschef genomförts och skriftlig dokumentation inhämtats om verksamheten och insatserna. Utvärderingen har genomförts mellan den 13 och 28 februari 2024.

Resultaten i korthet

Utvärderingen visar att NybyVisions insatser är viktiga och gör stor skillnad för deltagarna. Den målgrupp insatserna vänder sig till är språksvag, lider ofta av stor ohälsa och saknar nätverk in i det svenska samhället. Deras väg till arbete är sällan vare sig rak eller snabb. De intervjuade ger en samstämmig bild av att NybyVision utgör en trygg miljö där dessa individer kan slappna av och utvecklas på en rad sätt. Insatserna bidrar bland annat till att stärka deltagarnas svensk-kunskaper, självförtroende och kunskaper om samhället, arbetsmarknaden och sina egna rättigheter. Utan NybyVisions insatser skulle många av individerna sannolikt bli kvar hemma i isolering. Det är svårt att hitta andra insatser som fungerar för målgruppen och NybyVisions insatser fyller därmed ett viktigt insatsslapp för några av de individer som har störst behov av stöd för att närma sig arbetsmarknaden.

¹ Överenskommelse om idéburet offentligt partnerskap mellan NybyVision och arbetsmarknadsnämnden, 2020-11-26, dnr. AMN-2020-00414.

Målet med insatserna

Partnerskapet mellan NybyVision och arbetsmarknadsnämnden syftar till att individen ska uppnå en ökad egenmakt och ges goda förutsättningar för att närma sig ett inträde på arbetsmarknaden och förbättra möjligheterna till egenförsörjning. Målgruppen utgörs främst av kvinnor som läser svenska för invandrare (sfi) och som med kompletterande insatser kan öka förutsättningarna för att påskynda och främja inträdet på arbetsmarknaden, men även andra målgrupper utifrån parternas behov.²

Enligt överenskommelsen är målet med NybyVisions insatser att de ska öka förutsättningarna för målgruppen att nå egenförsörjning, integreras i samhället, stärka sin hälsa och därigenom möjliggöra ökad självständighet och ett hållbart arbetsliv, undanröja hinder som försvårar inträdet på arbetsmarknaden och åtnjuta samma rättigheter och utvecklas oberoende av kön, etnisk tillhörighet, ålder med mera.³

Insatserna ska öka individernas känsla av sammanhang och upplevelse av egenmakt. Med det menas att individerna i ökad uträkning ska kunna förstå, hantera och påverka sitt eget liv och sin framtid. De ska ges möjlighet att förstå och delta i samhällslivet, främja en god hälsa, öka sin medvetenhet om kvinnors och mäns lika rättigheter och skyldigheter samt öka sin kunskap om och delaktighet i demokratin.⁴

Huvudfokus för överenskommelsen är den arbetslivsförberedande kursen *Mötesplats för Egenmakt, Integration och Arbetsliv* (MEIA).⁵ Sedan 2021 erbjuder NybyVision också kursen *Svenska på jobbet* med stöd från nämnden.⁶ NybyVision erbjuder även andra insatser som finansieras från annat håll. Avsikten är att insatserna ska samspela och stärka varandra och att verksamheten som helhet ska bidra till att skapa förutsättningar för målgruppen att etablera sig på arbetsmarknaden.⁷

Nyttan med NybyVisions insatser

Intervjuerna med sex arbetsmarknadssekreterare ger en samstämmigt positiv bild av NybyVisions verksamhet och insatser och vad de betyder för de deltagare nämnden anvisat dit. De som intervjuats har olika lång erfarenheter av att anvisa deltagare till NybyVision, från något år till innan det senaste partnerskapet slöts. Den övergripande bild de tecknar är att NybyVisions insatser är viktiga och behövs.

Insatserna fyller ett insatsglapp

Hade NybyVision inte funnits skulle nämnden inte haft mycket att erbjuda dessa kvinnor – och fåtalet män – som står mycket långt från arbetsmarknaden. NybyVision fyller på sätt ett insatsglapp⁸ där alternativet för individerna sannolikt hade varit att bli

² Överenskommelse om idéburet offentligt partnerskap mellan NybyVision och arbetsmarknadsnämnden, 2020-11-26, dnr. AMN-2020-00414, s. 2–3 samt 7.

³ Ibid, s. 7–8.

⁴ Ibid, s. 7–8.

⁵ Mer om MEIA finns på NybyVisions webbplats, [MEIA - NybyVision](#) (hämtat den 28 februari 2024).

⁶ Mer om Svenska på jobbet finns på NybyVisions webbplats, [Svenska på jobbet - NybyVision](#) (hämtat den 28 februari 2024).

⁷ Överenskommelse om idéburet offentligt partnerskap mellan NybyVision och arbetsmarknadsnämnden, 2020-11-26, dnr. AMN-2020-00414, s. 9.

⁸ Intervju nr 3, s. 1.

utan insats och hamna hemma i isolering, eller att erbjudas insats i form av arbetsträning eller praktik som de inte kan tillgodogöra sig.⁹

Flera intervjuade nämner ”Gröna Rum” hos Medborgarskolan som ett alternativ till NybyVisions insatser, men de har väldigt få platser. Dessutom passar den insatsen inte alla. ”Det är mer en arbetsträning och NybyVision är arbetsförberedande inför arbetsträning”,¹⁰ säger en intervjuad som tycks mena att den förberedande nivån passar målgruppen bättre.¹¹

Utöver Gröna rum finns inte några andra insatser som motsvarar de NybyVision erbjuder.¹² Arbetsförmedlingens insatser är inte ett alternativ för dem eftersom de har högre språkrav.¹³ En av de intervjuade säger så här om vad hon tror skulle hända med individerna om de inte kunde ta del av insatser hos NybyVision:

Många skulle nog bara vara på försörjningsstöd och inte komma ut i egenförsörjning. [De skulle kanske få] sjukersättning och sjukpension. Man skulle inte se till de förmågor de har, utan de skulle ses som sjukare.¹⁴

Det som gör NybyVisions verksamhet och insatser särskilt värdefulla tycks vara att de ger deltagarna förutsättningar att utvecklas just därifrån de befinner sig. De individer som anvisas till NybyVision är de utrikesfödda kvinnor och ett antal män som står allra längst från arbetsmarknaden. Det är en målgrupp för vilka ”det finns mycket som försvårar en rakt uppåtående planering”.¹⁵

Målgruppen utgörs framförallt av språksvaga individer med stora hälsoproblem, lågt självförtroende, trauman och som saknar nätverk in i det svenska samhället. Många har provat sfi men endast gjort marginell progression och därför blivit utskrivna därifrån.¹⁶ Vissa är analfabeter, vilket betyder att man ”inte kan bygga på läs- och skriv i undervisningen”.¹⁷ En av deltagarna beskrivs så här:

En har bott i Sverige i 10 år men har inte fullföljt sfi B. Hon visste inte ens att socialtjänsten fanns. Hon är ensamstående med tre barn och har slitit sönder sina händer på städjobb. Har fått plan återuppta sfi parallellt med NybyVision. Hon levde på besparingar, pengar från mamma i Spanien och behövde få orientering vad som gäller i Sverige. Hon var rädd för att fråga och prata – blyg.¹⁸

Många har varit mycket hemma och för dem är det en stor förändring att överhuvudtaget ta sig ut på egen hand. ”Är det ens legitimt att jag gör det?”, kan de undra.¹⁹ De flesta saknar helt erfarenhet från arbetslivet. Självförtroendet är ofta lågt

⁹ Intervju nr 3, s. 4.

¹⁰ Intervju nr 6, s. 3.

¹¹ Notera att även ”Gröna rum” är en förrehabiliterande insats och inte arbetsträning, även om den intervjuade kan ha uppfattat det så.

¹² Intervju nr 6, s. 3, Intervju nr 7, s. 3,

¹³ Intervju nr 3, s. 2

¹⁴ Intervju nr 2, s. 4.

¹⁵ Intervju nr 3, s. 1.

¹⁶ Intervju nr 2, s. 4, Intervju nr 6 s. 1, Intervju med verksamhetschef vid NybyVision, s.2.

¹⁷ Intervju med verksamhetschef vid NybyVision, s. 2.

¹⁸ Intervju nr 5, s. 1

¹⁹ Intervju nr 2, s. 3.

och de tror sällan själva på sin egen förmåga och möjligheter att utvecklas. Många är blyga och bär på mycket oro.²⁰

För dessa individer är arbetsträning eller praktik oftast allt för utmanande. ”Det kan bli ett bakslag om man tvingar in dem i en arbetsträning när de inte är redo”, menar en av de intervjuade. Enligt henne är NybyVisions insatser ”verkligen arbetsförberedande” och därför ett bra första steg innan de kan gå vidare till en annan insats.²¹

En trygg miljö som ger förutsättningar för utveckling

Verksamheten hos NybyVision beskrivs av en intervjuad som ”golvet” där nivån på insatserna anpassas till den enskilde för att de ska kunna ta dem till sig och utvecklas.²² De har lång erfarenhet av att jobba med målgruppen och förstår individernas behov.²³ Deltagaren är i fokus²⁴ och de ser behoven och justerar insatserna efter hand.²⁵

NybyVision utgör en miljö där även de individer som har minst tro på sin egen förmåga gör progression. En intervjuad vill särskilt lyfta fram att ”de [NybyVision] är så bra på att skapa möjligheter och inte se saker som hinder, utan se vad vi *kan* göra”.²⁶ Det är inte alltid insatserna leder till att individerna når hela vägen till arbetsmarknaden. Men *alla* deltagare som anvisas dit gör progression på ett eller annat sätt. Den bilden förmedlar samtliga intervjuade. En säger så här:

Alla gör progression, men det behöver inte bara vara språkligt, åtminstone för dem som har PTSD som kan försvåra minnet. Att få ett tryggt sammanhang, människor som bryr sig om en, träffa personer som har samma erfarenheter. De mår bättre, får bättre självkänsla. Känner sig modigare. Det är ett fantastiskt första steg, inför en arbetsträning eller så. De får se att de kan saker, kan prata svenska, ta bussen någonstans.²⁷

Exemplen på hur individerna utvecklas av att delta i NybyVisions insatser är många. De intervjuade återkommer ofta till att deltagandet lett till att individerna förbättrat sitt språk, blivit modigare och vågar ta mer plats. De beskriver också ofta att deltagarna fått ökad förståelse för sina rättigheter, hur samhället och arbetsmarknaden fungerar och att de börjat drömma om en framtid för sig själva.

En förutsättning för deltagarnas utveckling tycks vara att de uppfattar NybyVision som en trygg plats. Flera av de intervjuade vittnar om ”tryggheten och den fina miljön” som NybyVision lyckas skapa.²⁸ NybyVision utgör en plats där dessa kvinnor kan slappna av. Det underlättar inläringen och ger förutsättningar för vidare utveckling.²⁹ En intervjuad säger att när deltagarna känner sig trygga ”då händer mycket”.³⁰ En annan beskriver miljön så här:

²⁰ Intervju nr 3, s. 2.

²¹ Intervju nr 6, s. 3.

²² Intervju nr 3, s. 4.

²³ Intervju nr 7, s. 3

²⁴ Intervju nr 4, s. 2.

²⁵ Intervju nr 2, s. 3.

²⁶ Intervju nr 2, s. 3

²⁷ Intervju nr 3, s. 2.

²⁸ Intervju nr 5, s. 3.

²⁹ Intervju nr 5, s. 2, Intervju nr 2 s. 2.

³⁰ Intervju nr 3, s. 3.

En miljö som möjliggör språkinläring och får deltagarna att slappna av. Som gör att deltagarna kan koncentrera sig, slappna av och då ta till sig nya kunskaper. Sammanhanget och miljön är viktig. De är duktiga på att omfamna personerna, uppmuntrar detta med att ”här tar vi hand om varandra”.³¹

De intervjuade ger många exempel på hur insatserna hos NybyVision bidrar till individernas språkutveckling. En indikator på det är deltagare som tidigare varit i behov av tolk efter en tid i insats hos NybyVision klarar sig utan tolk.³² Vissa har inte nått fullt så långt men utvecklas ändå påtagligt i en positiv riktning. ”Jag har märkt att när jag ställer frågor, så börjar de fundera på svaren även innan tolken har översatt”, berättare en intervjuad.³³

Nyckeln till att individerna utvecklas språkligt hos NybyVision tycks återigen bottna i den trygga miljön – att hos dem vågar individerna prata. Uttalandet ”NybyVision skapar en miljö där man inte tycker det är skitjobbigt att säga fel” ger tydligt uttryck för det.³⁴ Dessa individer tycks lära sig betydligt mer svenska hos NybyVision än de gör på sfi. En intervjuad förklarar det så här:

På NybyVision normaliserar de så att det är ok att uttala fel, fråga, alla får prata, roterar, läser sakta, de hakar upp sig, läraren har tålmod att vänta, rättar om de läser fel, alla läser, läraren tar upp nya ord på olika språk. Det går väldigt sakta, men de förankrar så att de lär sig. De skrattar. Det är ett ganska bra koncept som passar målgruppen.³⁵

Det finns individer som antagligen skulle klara av sfi, om deras sociala omständigheter hade varit annorlunda. En intervjuad berättar om en ung kvinna som enligt henne ”lätt skulle klara sfi” men som behöver den stärkande miljön och de nya vänner hon skaffat hos NybyVision.³⁶

Insatserna hos NybyVision tycks ofta göra stor skillnad för deltagarnas självförtroende. Det märks inte minst på deltagarnas kroppsspråk. ”Jag märker skillnad direkt, de får bättre ögonkontakt med dem och de tar mer plats” berättar en intervjuad.³⁷ Här spelar sammanhanget en roll – att deltagarna genom insatserna får träffa andra i liknande situation som dem. ”Jag såg direkt hur hennes självförtroende ökar genom att vara där och träffa andra kvinnor som kanske är i samma situation som hon är” beskriver en intervjuad.³⁸

En annan nytta med insatserna är att deltagarna får en ökad samhällsförståelse. I både MEIA och *Svenska på jobbet* får deltagarna information om exempelvis vad det innebär att ha sina barn på förskola, vad skatt är eller vad jämställdhet mellan män och kvinnor innebär. Det ger deltagarna en ökad förståelse för sina rättigheter och skyldigheter och skapar en känsla av egenansvar hos dem, menar en av de intervjuade.³⁹

³¹ Intervju nr 5, s. 2.

³² Intervju nr 7, s. 2.

³³ Intervju nr 6, s. 2.

³⁴ Intervju nr 3, s. 3.

³⁵ Intervju nr 5, s. 2.

³⁶ Intervju nr 5, s. 2.

³⁷ Intervju nr 6, s. 2.

³⁸ Intervju nr 7, s. 1.

³⁹ Intervju nr 2, s. 2.

Alla utvecklas, men alla når inte arbetsmarknaden

Det händer att deltagare går vidare till reguljära arbeten efter att de deltagit i insatser hos NybyVision, men det är inte det vanliga.⁴⁰ Deltagarna går ofta vidare till andra typer av insatser så som program hos Arbetsförmedlingen, praktik, arbetsträning, studier eller någon typ av anpassad anställning.⁴¹

Vissa går inte heller vidare till någon annan insats. ”Om det inte funkar här, då vet man inte var det funkar”, säger en av de intervjuade.⁴² NybyVisions verksamhet är ”mjukare” så om deltagaren inte gör progression hos NybyVision så fungerar heller inte andra insatser, menar en annan intervjuad.⁴³ Då är alternativet att utreda vidare med vården eller habiliteringen.

Flera intervjuade framhåller att genom deltagandet hos NybyVision blir det ofta möjligt att sortera ut vad som hindrar en individ från att utvecklas. Den trygga miljön hos NybyVision gör att de individer som har kapacitet men som hindrats av ohälsa oftast kan påbörja en stegvis förflyttning närmare arbetsmarknaden.

De som inte utvecklas hindras oftast av ohälsa. En intervjuad berättar om en deltagare som hade språket och mycket annat på plats men som inte kom vidare på grund av ohälsa. ”Om hon inte hade fått vara hos NybyVision hade man kanske inte kunnat få syn på att hälsan är det som hindrar”, säger hon. Att kunna konstatera det menar hon är ett resultat i sig.⁴⁴ NybyVision är duktiga på att se individernas behov och anpassa verksamheten efter dem. Det gör att man kan ”skala bort det som är kopplat till oro och hitta vad som är faktiska anpassningsbehov”, menar en intervjuad.⁴⁵

NybyVisions verksamhet har utvecklats och värd att satsa på

NybyVision har utvecklat sin verksamhet under de senaste åren och samtliga intervjuade menar att det varit positivt. ”Tidigare hade de en starkt konserverande funktion – de var väldigt omhändertagande. Nu är de mer inriktade på att deltagarna ska komma vidare.”, berättar en intervjuad. Han tillägger att ”eftersom arbetsmarknaden inte är så omhändertagande så är det positivt”.⁴⁶ Verksamheten beskrivs nu som mer uppstyrd, med ”ett slut och ett efter”. Det gör att deltagarna ”vet premisserna och kan förbereda sig och träna det man behöver för ett nästa steg”, enligt en av de intervjuade.⁴⁷

Ingen av de intervjuade har någon kritik att framföra om NybyVisions verksamhet. Någon säger att individernas progression mot arbetsmarknaden inte alltid är så stor, men tillägger att ”det är inte verksamhetens fel, utan det handlar om målgruppen”.⁴⁸ Utöver det är deras enda kritik att det saknas platser hos NybyVision och att det skulle behövas fler.⁴⁹

⁴⁰ Intervju nr 3, s. 3.

⁴¹ Intervju nr 7, s. 2, Intervju nr 3, s. 3.

⁴² Intervju nr 3, s. 3.

⁴³ Intervju nr 6, s. 3.

⁴⁴ Intervju nr 2, s. 2

⁴⁵ Intervju nr 3, s. 3

⁴⁶ Intervju nr 4, s. 1

⁴⁷ Intervju nr 3, s. 3

⁴⁸ Intervju nr 4, s. 2.

⁴⁹ Intervju nr 5, s. 3